

Vzdělávací program nástavbového oboru^{*} DOROSTOVÉ LÉKAŘSTVÍ

1	Cíl vzdělávání v nástavbovém oboru	1
2	Minimální požadavky na vzdělávání v nástavbovém oboru	2
2.1	Specializovaný výcvik – v délce minimálně 24 měsíců	2
3	Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností, seznam požadovaných výkonů	3
4	Všeobecné požadavky	5
5	Hodnocení vzdělávání v nástavbovém oboru	6
6	Charakteristika činností, pro které absolvent vzdělávání v nástavbovém oboru získal zvláštní odbornou způsobilost	6
7	Charakteristika akreditovaných pracovišť	7
7.1	Akreditovaná pracoviště (AP)	7
7.2	Vysvětlivky – požadavky na pracoviště	9
8	Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální a technické vybavení pro jejich realizaci	10
8.1	Charakteristika vzdělávacích aktivit	10
9	Doporučená literatura	15

* Certifikovaný kurz (název „nástavbový obor“ vyplývá z legislativní zkratky dle vyhlášky č. 185/2009 Sb., o oborech specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů a oborech certifikovaných kurzů).

1 Cíl vzdělávání v nástavbovém oboru

Cílem vzdělávání v nástavbovém oboru multidisciplinárního oboru dorostové lékařství je získání jednak široké klinické erudice v medicíně tohoto období, všestranných znalostí fyziologie i patologie dospívání, onemocnění a poruch, typických pro tento věk, tak i odborné a praktické orientace a kompetence v široké problematice rizikového životního stylu v dospívání. Dále získání znalostí z oblasti pracovního lékařství potřebných pro posudkovou práci při volbě povolání, eventuálně pro sledování mládeže během přípravy na ně v pracovně lékařské péči o dorost.

2 Minimální požadavky na vzdělávání v nástavbovém oboru

Podmínkou pro zařazení do nástavbového oboru dorostové lékařství je získání specializované způsobilosti v oboru dětské lékařství nebo praktické lékařství pro děti a dorost nebo vnitřní lékařství nebo všeobecné praktické lékařství.

Vzdělávání se uskutečňuje při výkonu lékařského povolání formou celodenní průpravy v rozsahu odpovídajícím stanovené týdenní pracovní době podle ustanovení § 83 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Vzdělávání může probíhat jako rozvolněná příprava, to je při nižším rozsahu, než je stanovená týdenní pracovní doba. V tomto případě celková délka, úroveň a kvalita nesmí být nižší než v případě celodenní průpravy.

Celková délka přípravy v oboru dorostové lékařství je v minimální délce 24 měsíců, z toho

2.1 Specializovaný výcvik – v délce minimálně 24 měsíců

Část I.

a) povinná praxe

Akreditované pracoviště		Počet měsíců
dorostové lékařství ^{1), 2)} – ambulantní nebo lůžkové pracoviště		20
z toho	dorostové lékařství ¹⁾ – lůžkové pracoviště	4
	dorostové lékařství ²⁾ – ambulantní pracoviště	2
	specializační stáž na výukovém pracovišti zajišťující celé spektrum oboru	2 x 1 měsíc

b) povinná doplňková praxe

Akreditované pracoviště	Počet měsíců
pracovní lékařství ³⁾	1
dětská a dorostová psychiatrie ⁴⁾ – pracoviště s akreditací I., II. nebo III. typu	1
venerologie	1
Poradenské centrum pro drogové závislosti	1

c) doporučená doplňková praxe

Akreditované pracoviště	Počet měsíců
gynekologie a porodnictví ^{5), 6)} – se zaměřením na dětské lékařství	1

Výcvik probíhá na akreditovaných pracovištích, která disponují náležitým personálním a přístrojovým vybavením a zázemím pro školence. Povinná praxe i povinná doplňková praxe probíhá na příslušných pracovištích téže nebo i jiné nemocnice, která získala akreditaci.

V průběhu vlastního specializovaného výcviku v oboru dětské lékařství může být část přípravy věnována výcviku v některém pediatrickém oboru (maximálně v rozsahu 12 měsíců) dle příslušného vzdělávacího programu – dorostové lékařství, pokud tato praxe probíhá na specializovaných dětských lůžkových odděleních. Tato absolvovaná odborná praxe se může započítat při dalším vzdělávání v jiném oboru specializace nebo v certifikovaném kurzu (nástavbovém oboru), pokud odpovídá její obsah příslušnému vzdělávacímu programu (dle ustanovení § 5 odst. 8 zákona č. 95/2004 Sb.), pokud od jejího ukončení neuplynulo více než 10 let.

Část II.

d) účast na vzdělávacích aktivitách – povinná

Kurzy, semináře	Počet dní
kurz Lékařská první pomoc ⁷⁾	3
kurz Prevence škodlivého užívání návykových látek a léčba závislostí ⁷⁾	2
kurz Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy ⁷⁾	1
kurz Radiační ochrana ⁸⁾	1

Pokud výše uvedené kurzy byly absolvovány v rámci jiného vzdělávacího programu v době ne delší než 5 let, nemusí být absolvovány a započítají se.

e) účast na vzdělávacích aktivitách – doporučená

Kurzy, semináře	Délka trvání
další kurzy, vědecké a vzdělávací akce garantované příslušnou odbornou společností nebo Institutem postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (dále jen „IPVZ“) nebo Českou lékařskou komorou (dále jen „ČLK“) aj.	v rozsahu min. 20 hod.

3 Rozsah požadovaných teoretických znalostí a praktických dovedností, seznam požadovaných výkonů

Nedílnou součástí vzdělávacího programu je vedení záznamu o provedených výkonech (logbook) a průkazu odbornosti lékaře (odborný index). Potvrzené výkony musí být doložitelné ve zdravotnické dokumentaci. Počet výkonů uvedený v logbooku je stanoven jako minimální. Předpokládá se absolvování nebo asistence u takového počtu výkonů, aby školenec zvládl danou problematiku jak po teoretické, tak i po praktické stránce.

Teoretické znalosti

- Znalost fyziologie dospívání a časně dospělosti (děje biologické i psychosociální) a jejich poruchy a odchylky; u typických onemocnění dorostového věku (poruchy příjmu potravy, juvenilní hyperbilirubinemie, juvenilní hypertenze, sideropenie aj.), podrobně znát kromě diagnostiky a terapie také problematiku hraničních nálezů a stavů, prognózy funkčních důsledků, posudkové aspekty.

- U onemocnění vyskytujících se v průběhu celého života znát jejich specifity u dospívajících (pohlavní nemoci, pánevní zánětlivá nemoc, chronický únavový syndrom, deprese, suicidální problematika atd.) a zajišťovat odbornou i praktickou návaznost na další obory.
- Znalost problematiky reprodukčního zdraví v dospívání, kontracepce v tomto věku, adolescentní sexuality, výchovy k partnerství a rodičovství, a to v celé biopsychosociální šíři.
- Dále znalost problematiky rizikového chování dorostu (abusus návykových látek, sociální maladaptace, poruchy chování, agrese atd.), ochranné a rizikové faktory, následky zdravotní i sociální, zásady prevence.
- Znalost problematiky zneužívání psychoaktivních látek, jeho různá stádia a podle nich odlišné přístupy lékaře a správný algoritmus dalšího postupu.
- Ovládání základů a problematiky správné volby povolání, kategorizace prací, náročných pracovních oborů, systém pracovně-lékařských preventivních prohlídek.
- Ovládání problematiky výživy v dospívání, restriktivních diet, alternativních způsobů výživy, nejčastějších karencí v tomto věku a jejich léčby.
- Znalost právních předpisů vztahujících se ke zdraví dorostu.

Praktické dovednosti

- Jednání a komunikace s dospívajícím podle zásad správného jednání s pacientem v tomto věku, umět vysvětlit problematiku dospívání jeho rodičům a pedagogům.
- Vyšetření a posouzení adolescentního pacienta v celé jeho biopsychosociální šíři (aspekty somatické, vývojové, psychosociální, prognostické, posudkové) a zajištění nutných opatření v celé této šíři.
- Vyšetření vegetativní rovnováhy u dospívajícího.
- Vysvětlit dospívajícímu vhodnost a postup při samovyšetřování prsů u dívek, varlat u chlapců při screeningu malignit.
- **Poradenství mladistvým v otázkách životního stylu (zásady správného postupu i obsahu).** V konkrétním případě analyzovat rizikové i ochranné faktory rizikového chování a výsledku využít v dalším praktickém postupu. Spolupracovat na vytváření mediální gramotnosti mládeže.
- Prokázání správné komunikace s dospívajícím zneužívajícím psychoaktivní látky, orientačně zhodnocení stupně abúzu a aplikace správného algoritmu ve spolupráci s dalšími odborníky.
- Prokázání schopnosti specifické posudkové činnosti pro volbu povolání i pro konkrétní zařazení do přípravy na povolání v konkrétním pracovním prostředí, vyjádřit se nejen k tomu, co dotyčný vykonávat nesmí, ale též k tomu, co je pro něho z reálných možností optimální. Prokázání schopnosti prosadit optimální odborné stanovisko v praxi a dopomoci zdravotně postiženému mladistvému je realizovat.

Minimální počet výkonů

Výkony	Počet
Posouzení pro volbu povolání	5
Komplexní poradenství zdravého životního stylu	10
Orientační posouzení pacienta zneužívajícího psychotropní látky	5

Teoretické znalosti z ostatních oborů

Pracovní lékařství	Znalost systému primární a sekundární pracovně lékařské péče, mezinárodní úmluvy a direktivy EU o bezpečnosti práce a přípravy na ni u dospívajících a mladistvých, znát základní fakta hygieny práce, toxikologie, důsledky profesní expozice pro organismus, rizikové faktory různých pracovních oborů, vlivu hluku (a to nejen v pracovním prostředí), základy profesiografie. Základní orientace o nemocech z povolání.
Ortopedie	Znalost problematiky vrozených vad kyčelního kloubu, skolióz, M. Scheuermann, coxa vara adolescentium.
Psychiatrie	Znalost poruch chování v dospívání, specifity ADHD a tikové nemoci v dospívání, problematika depresí a suicidií u dorostu a hraničních poruch osobností.
Gynekologie	Znalost specifity časných těhotenství, specifická hlediska hormonální kontracepce v dospívání, juvenilní metrorrhagie, abnormality menstruačního cyklu, specifity pánevní zánětlivé nemoci u dívek.
Venerologie	Znát klasické i nejčastější neklasické pohlavní nemoci, HIV/AIDS - jejich projevy, diagnostika a léčba. Interpretovat laboratorní výsledky a jejich význam pro diagnózu.
Další obory (dětské lékařství, vnitřní lékařství aj.)	Znát specifické rysy a aspekty v dospívání u řady dalších chorob (chronický únavový syndrom, poruchy imunity, alergické nemoci, spontánní pneumotorax, nespecifické záněty střevní, infekce <i>Helicobacter pylori</i>). Genetické poradenství. Vliv intenzivní tělesné zátěže v dospívání aj.

4 Všeobecné požadavky

Absolvent nástavbového oboru:

- dosáhne potřebné úrovně schopností pro komunikaci s pacienty, příbuznými i spolupracovníky,
- osvojí si provozní a administrativní činnosti a management týmové práce,
- osvojí si základy počítačové techniky jako prostředku pro ukládání a vyhledávání dat, odborných informací a komunikace,
- má základní znalosti lékařské etiky, právních předpisů platných ve zdravotnictví, organizace zdravotnické služby a ekonomiky zdravotnictví.

5 Hodnocení vzdělávání v nástavbovém oboru

Vzdělávání probíhá pod vedením přiděleného školitele na akreditovaném pracovišti.

- a) Průběžné hodnocení školitelem
 - školitel pravidelně a průběžně prověřuje teoretické znalosti a praktické dovednosti školenec a svá hodnocení zapisuje do průkazu odbornosti v šestiměsíčních intervalech. V závěru vzdělávání školitel zapíše celkové hodnocení školenec a doporučí přistoupení k závěrečné zkoušce.
- b) Předpoklad přístupu k závěrečné zkoušce
 - absolvování požadované praxe potvrzené všemi školiteli se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí,
 - předložení potvrzení o provedených kompletních výkonech v loogbooku,
 - doporučení školitele,
 - v závěru specializační stáže vypracování písemné práce – kasuistiky,
 - potvrzení o absolvování kurzů, vědeckých a vzdělávacích akcí (viz tab. Část II.).
- c) Vlastní závěrečná zkouška
 - *praktická část* – diagnostický a posudkový rozbor pacienta,
 - *teoretická část* – 2 odborné otázky, 3 otázka je nahrazena obhajobou písemné práce.

6 Charakteristika činností, pro které absolvent vzdělávání v nástavbovém oboru získal zvláštní odbornou způsobilost

Absolvováním nástavbového oboru zdravotničtí pracovníci získávají zvláštní odbornou způsobilost pro vymezené činnosti, které prohlubují získanou specializovanou způsobilost.

Zvláštní odborná způsobilost v oboru dorostové lékařství opravňuje k samostatné ambulantní činnosti odborného dorostového lékaře, vyšetřovat a léčit onemocnění a poruchy typické pro tento věk, především u případů komplikovaných diagnosticky, terapeuticky a z hlediska psychosociální problematiky; ke konziliární činnosti ve výše zmíněných případech a v otázkách posudkových; k posuzování zdravotní způsobilosti při volbě povolání u dispenzarizovaných pacientů a do rizikových oborů a při změnách zdravotního stavu během přípravy na povolání; k vykonávání primární pracovně lékařské péče u dorostu při praktickém výcviku nebo k činnosti v sekundární pracovně lékařské péči (v centrech pracovně lékařské péče) ve spolupráci s pracovním lékařstvím.

Multidisciplinární kvalifikace umožňuje odbornému dorostovému lékaři být v dotyčném regionu jedním ze specialistů v oblasti zdraví a správného vývoje mládeže, kvalifikovaně sledovat otázky rizikového chování a negativních jevů a navrhnout možná opatření; zajišťovat i v těchto otázkách odbornou i organizační návaznost s příslušnými obory – především návykovými nemocemi, dále s pracovním lékařstvím, hygienou dětí a dorostu, popř. životním a pracovním prostředím a dalšími.

7 Charakteristika akreditovaných pracovišť

Pracoviště zajišťující výuku školenců musí být akreditováno (ustanovení §13 zákona č. 95/2004 Sb.). Pracoviště musí zajistit školenci absolvování vzdělávacího programu. K tomu slouží řádné a plné zapojení školence do práce včetně účasti na ústavních pohotovostních službách a dále umožnění studia a pobytu na jiném akreditovaném pracovišti poskytujícím část přípravy, která není dostupná na vlastním pracovišti. Vzhledem k rozdílnému rozsahu poskytované odborné péče a výuky se rozlišují následující typy pracovišť. Minimální kritéria akreditovaného pracoviště jsou dána splněním odborných, provozních, technických a personálních předpokladů.

Nedílnou součástí žádosti o udělení akreditace je plán přípravy školence.

7.1 Akreditovaná pracoviště (AP)

7.1.1 Akreditované pracoviště – ambulantní pracoviště

<p>Personální požadavky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedoucí lékař/školitel má nejvyšší vzdělání v oboru dorostové lékařství, 10 let výkonu povolání lékaře, tzn. nástavbovou specializaci nebo specializovanou způsobilost, případně zvláštní odbornou způsobilost v oboru dorostové lékařství a délku praxe v oboru min. 2 roky po získání specializované způsobilosti nebo zvláštní odborné způsobilosti v oboru dorostové lékařství a s min. úvazkem 1,0. • Další zdravotničtí pracovníci, jejichž zařazení a činnost vyplývá ze zajištění nástavbového oboru dorostové lékařství. • Poměr školitel/školence – 1:2. • Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci pracoviště profesním životopisem a přehledem svých odborných a pedagogických aktivit v posledních 5 letech. • Spolu se žádostí je nutno předložit plán plnění povinností stanovených vzdělávacím programem. Pokud pracoviště zajišťuje více než jednu část, vždy výukový plán předkládá.
<p>Materiální a technické vybavení</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení pracoviště dle standardů personálního a přístrojového vybavení. • Přístup k odborné literatuře, včetně el. databází (zajištění vlastními prostředky nebo ve smluvním zařízení).
<p>Organizační a provozní požadavky</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ambulantní péče. • AP musí přímo spolupracovat s pracovišti jiných oborů: <ul style="list-style-type: none"> – dětská gynekologie, – klinická psychologie, – dětská a dorostová psychiatrie. • Spolupráce na úrovni regionu: <ul style="list-style-type: none"> – s krajským úřadem, – regionálním zástupcem Sdružení praktických lékařů pro děti a dorost ev. centrem pracovního lékařství a úřadem práce.

7.1.2 Akreditované pracoviště – lůžkové pracoviště

Personální požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Vedoucí lékař/školitel má nejvyšší vzdělání v oboru dorostové lékařství, 10 let výkonu povolání lékaře, tzn. nástavbovou specializaci nebo specializovanou způsobilost, případně zvláštní odbornou způsobilost v oboru dorostové lékařství a délku praxe v oboru min. 2 roky po získání specializované způsobilosti nebo zvláštní odborné způsobilosti v oboru dorostové lékařství a s min. úvazkem 1,0. • Další zdravotničtí pracovníci, jejichž zařazení a činnost vyplývá ze zajištění certifikovaného kurzu dorostové lékařství. • Poměr školitel/školenec – 1:2. • Školitel dokládá svou způsobilost při žádosti o akreditaci pracoviště profesním životopisem a přehledem svých odborných a pedagogických aktivit v posledních 5 letech. • Spolu se žádostí je nutno předložit plán plnění povinností stanovených vzdělávacím programem. Pokud pracoviště zajišťuje více než jednu část, vždy výukový plán předkládá.
Materiální a technické vybavení	<ul style="list-style-type: none"> • Vybavení pracoviště dle standardů personálního a přístrojového vybavení. • Přístup k odborné literatuře, včetně el. databází (zajištění vlastními prostředky nebo ve smluvním zařízení).
Organizační a provozní požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • Kombinace lůžkové a ambulantní péče. • Multidisciplinární spolupráce. • Mezioborová spolupráce – Poradna pro komplexní problematiku mládeže. • AP musí přímo spolupracovat s pracovišti jiných oborů: <ul style="list-style-type: none"> – klinická psychologie, – psychiatrie, – dětská gynekologie, – dermatovenerologie, – pracovní lékařství.
Vědecko-výzkumná činnost	<ul style="list-style-type: none"> • AP rozvíjí výzkumnou činnost, jeho pracovníci vystupují na vědeckých akcích a publikují odborná sdělení v domácích i zahraničních časopisech a podílejí se na řešení výzkumných úkolů. Školenec by se měl seznámit během své přípravy se zásadami vědecké práce, měl by mít možnost seznámit se s výzkumnou činností pracoviště, případně se i na ní podílet.

7.2 Vysvětlivky – požadavky na pracoviště

- 1) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem nástavbového oboru dorostové lékařství, a to v části „akreditované pracoviště – ambulantní pracoviště“.
- 2) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem nástavbového oboru dorostové lékařství, a to v části „akreditované pracoviště – lůžkové pracoviště“.
- 3) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem nástavbového oboru pracovní lékařství, a to v části „akreditované pracoviště“.
- 4) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem nástavbového oboru dětská a dorostová psychiatrie, a to v části „akreditované pracoviště“.
- 5) Pracoviště je akreditováno pro společné stáže vzdělávacího programu tohoto i jiného oboru v rámci vlastního zdravotnického zařízení nebo smluvního zařízení.
- 6) Pracoviště musí splňovat podmínky stanovené vzdělávacím programem gynekologie a porodnictví, a to v části „akreditované pracoviště I. typu“.
- 7) ...v jakémkoliv vzdělávacím programu.
- 8) ...absolvování se týká lékařů, kteří při výkonu povolání pacientům pouze indikují lékařské ozaření, tzn. nejsou radiačními pracovníky, resp. aplikujícími odborníky a nemají zvláštní odbornou způsobilost podle zákona č. 18/1997 Sb., „atomový zákon“, ve znění pozdějších předpisů.

8 Programy povinných vzdělávacích aktivit a personální a technické vybavení pro jejich realizaci

8.1 Charakteristika vzdělávacích aktivit

8.1.1 Program kurzu Lékařská první pomoc

Předmět	Minimální počet hodin
Náhlá zástava krevního oběhu, incidence, diagnóza, základní a rozšířená neodkladná resuscitace včetně defibrilace (Basic Life Support a Advanced Cardiac Life Support).	2
Bezvědomí nejasného původu, křeče, synkopa; náhlé cévní mozkové příhody, diagnostické postupy, terapeutické okno, trombolýza systémová, intraarteriální.	2
Dušnost, hlavní příčiny: respirační etiologie – astma bronchiale, status astmaticus, inhalační trauma atd., kardiovaskulární etiologie – kardiální selhávání, astma cardiale, edém plic, embolie plicnice, zvláštní stavy: tonutí a utonutí, strangulace atd., diagnóza, dif. dg., terapeutické postupy, principy umělé plicní ventilace.	2
Bolesti na hrudi, akutní koronární syndrom, principy a indikace trombolýzy, PTCA (Percutaneous Transluminal Coronary Angioplasty), závažné dysrytmie a terapeutické přístupy.	2
Traumatologie – těžké úrazy, úraz hlavy, páteře, hrudníku, dutiny břišní, končetin, polytrauma, poranění el. proudem, termická poranění, hlavní zásady ATLS (Advanced Trauma Life Support).	2
Šok, diagnóza, klasifikace, příčiny, terapeutické přístupy.	1
Hromadný výskyt raněných, hlavní zásady BATLS (Battlefield Advanced Trauma Life Support).	1
Integrovaný záchranný systém a krizová logistika.	1
Zvláštnosti urgentních stavů u dětí.	2
Extramurální porod, péče o novorozence a matku, gynekologické akutní stavy.	1
Praktická výuka.	4
Ověření znalostí testem.	
Celkem	20

Personální a technické zabezpečení kurzu Lékařská první pomoc**Personální zabezpečení**

- Lékaři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru urgentní medicína a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
- Garant kurzu má nejvyšší vzdělání v oboru a nejméně 10 let praxe výkonu povolání lékaře v oboru specializace.
- Účastníci kurzu obdrží současně s pozvánkou do kurzu na CD učební texty Lékařská první pomoc k seznámení s tématy, což umožní ve stanovené době probrat tak rozsáhlou a náročnou problematiku.

Technické zabezpečení

- Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.
- Učebna pro praktickou výuku s vybavením: manekýn (dospělý, dětský a novorozenec) umožňující praktický nácvik základní i rozšířené neodkladné resuscitace se simultánním záznamem sledovaných vitálních funkcí (zejména respiračních a oběhových) k objektivizaci účinnosti prováděné resuscitace a možností uložení sledovaných dat do PC a závěrečné vyhodnocení.
Model musí umožnit nácvik:
 - zajištění průchodnosti dýchacích cest pomocí vzduchodů, Combi-tubusu, laryngeálního tubusu, laryngeální masky (včetně intubační) a různými technikami tracheální intubace,
 - umělé plicní ventilace z plic do plic ústy, přes masku, ručním dýchacím přístrojem/transportním ventilátorem,
 - nácvik intubace dětí/novorozenců a umělou plicní ventilaci,
 - zajištění průchodnosti dýchacích cest koniopunkcí, minitracheotomií (krikotomií),
 - punkci pneumotoraxu,
 - zajištění vstupu do krevního řečiště - punkci a kanylaci periferní žíly, centrální žíly (subclavia, jugularis int.), v. femoralis a různé techniky intraoseálního přístupu,
 - diagnostiky simulovaných poruch rytmu na kardioskopu a volbu farmako- a elektroimpulzoterapie.
- Počítačová učebna pro závěrečné testování znalostí. Pro objektivní hodnocení je nezbytné pracovat alespoň s ověřeným kvazistandardizovaným testem.

8.1.2 Program kurzu Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy

Předmět	Minimální počet hodin
Lékařská etika (etické kodexy, etické chování zdravotníků). Práva a povinnosti pacientů, informovaný souhlas. Eutanázie aj.	3
Komunikace s problémovým pacientem.	4
Organizace a řízení zdravotnictví, financování zdravotní péče.	8,5
Informace o základních zákonných a prováděcích předpisech ve zdravotnictví.	1
System všeobecného zdravotního pojištění. Vztah lékař (zdravotnické zařízení) a pojišťovny.	1
Druhy, formy a právní postavení zdravotnických zařízení.	1
Základy kvality péče a bezpečí.	1
Personální řízení (Zákoník práce, komunikace s ekonomickými institucemi – daňové přiznání, evidence majetku, finanční toky).	2
Povinnosti zdravotnických pracovníků, práva a povinnosti, vedení a nakládání se zdravotnickou dokumentací, zejména postup lege artis, mlčenlivost.	1,5
Právní odpovědnost ve zdravotnictví.	1
Nemocenské a důchodové pojištění.	0,5
Celkem	16

Personální a technické zabezpečení kurzu Základy lékařské etiky, komunikace, managementu a legislativy

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři se znalostí zdravotnického práva a veřejného zdravotnictví, zejména osoby s právnickým vzděláním a profesní zkušeností v oblasti zdravotnického práva v délce alespoň 5 let. • Součástí lektorského týmu mohou být i další osoby, zejména osoby, které mají praxi v oblasti řízení ve zdravotnictví nejméně 5 let, dále studovali management, ať již na vysoké škole nebo v MBA programu, popřípadě obdobných oborů vysokých škol či celoživotního vzdělávání.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí studijních textů Základy zdravotnické legislativy, event. jiné.

8.1.3 Program kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí

Předmět	Minimální počet hodin
Škodlivé užívání NL a závislostí na NL v ČR.	1
Přehled NL zneužívaných v ČR a jejich vlastností.	1
Zdravotní aspekty škodlivého užívání NL a závislostí na NL.	1
Problematika škodlivého užívání NL a závislostí na NL ve specifických podmínkách jednotlivých medicínských oborů, možnosti prevence.	2
Přehled specifických léčebných modalit pro osoby škodlivě užívající NL a závislé.	1
Právní aspekty související se zneužíváním NL a závislostmi na NL.	1
Závěr kurzu, diskuse.	1
Celkem	8

Personální a technické zabezpečení kurzu Prevence škodlivého užívání návykových látek (NL) a léčba závislostí

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru návykové nemoci a praxí nejméně 5 let v oboru, případně se specializovanou způsobilostí ve vyučované problematice.
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením.

8.1.4 Program kurzu Radiační ochrana

Předmět	Minimální počet hodin
a) Účinky ionizujícího záření na živé systémy, charakter deterministických a stochastických účinků. Veličiny a jednotky používané pro potřeby radiační ochrany.	1
b) Systém radiační ochrany, aplikace základních principů radiační ochrany do soudobé koncepce a legislativy EU a ČR.	1
c) Radiační zátěž obyvatel z různých zdrojů ionizujícího záření. Specifický charakter lékařského ozáření, velikosti dávek pacientům pro typické radiologické postupy.	1
d) Úloha lékařů indikujících vyšetření nebo léčbu s využitím zdrojů ionizujícího záření – význam indikačních kritérií (Věstník MZ ČR č. 11/03).	1
e) Zásady pro uplatňování požadavků radiační ochrany pacientů při provádění a řízení zdravotnických výkonů s použitím zdrojů ionizujícího záření – optimalizace radiační ochrany při lékařském ozáření (diagnostické referenční úroveň, princip ALARA „As Low As Reasonably Achievable“).	1
f) Praktické metody ochrany radiačních a ostatních pracovníků, ostatních pacientů a obyvatel při využívání zdrojů ionizujícího záření ve zdravotnickém zařízení (kontrolované a sledované pásmo, systém monitorování, vedení dokumentace, program zabezpečování jakosti).	1
g) Odpovědnost za zajištění požadavků radiační ochrany při využívání zdrojů ionizujícího záření v lékařství: úloha indikujícího lékaře, aplikujícího odborníka, radiologického fyzika. Význam soustavného dohledu dohlížející osobou a osobou s přímou odpovědností.	1
h) Pracovně-lékařská péče o radiační pracovníky. Lékařská pomoc lidem ozářeným v důsledku radiační nehody.	1
Celkem	8

Personální a technické zabezpečení kurzu Radiační ochrana

Personální zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Lektoři se specializovanou způsobilostí v oboru radiologie a zobrazovací metody, specializací v oboru radiologický fyzik, případně se specializací v radiační ochraně (Státní ústav radiační ochrany (dále jen „SÚRO“), Státní úřad pro jadernou bezpečnost (dále jen „SÚJB“)) pro předměty v bodech a), b), c), e), f) a g). • Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru radiologie a zobrazovací metody, neuroradiologie a dětská radiologie pro předmět v bodě d). • Lektoři se specializovanou způsobilostí nebo zvláštní odbornou způsobilostí v oboru pracovní lékařství, radiologie a zobrazovací metody, případně se specializovanou způsobilostí v radiační ochraně (SÚRO, SÚJB) pro předmět v bodě h).
Technické zabezpečení
<ul style="list-style-type: none"> • Učebna pro teoretickou výuku s příslušným vybavením; poskytnutí výukových materiálů.

9 Doporučená literatura

Doporučená literatura
BRICHČÍN, S. Sexualita v dospívání. In <i>Rizikové chování dospívajících a jeho prevence: 1. odborný seminář, 5.-7. září 2000</i> . Praha: Free Teens Press, 2000. 181 s. ISBN 80-902898-0-0.
CSÉMY, L., KABÍČEK, P., et al. Účinky krátkodobého užívání kanabinoidy. <i>Česko-slovenská pediatrie</i> , 2007, roč. 62, č. 3, s. 158 – 171. ISSN 0069-2328.
HAMANOVÁ, J. <i>Dospívající v péči praktického lékaře</i> . Praha: Triton, 1994. 164 s. ISBN 80-85875-00-4.
HAMANOVÁ, J., HELLEROVÁ, P. Syndrom rizikového chování v dospívání. 1. část. <i>Česko-slovenská pediatrie</i> , 2000, roč. 55, č. 6, s. 380-387. ISSN 0069-2328.
HAMANOVÁ, J., HELLEROVÁ, P. Syndrom rizikového chování v dospívání. 2. část. <i>Česko-slovenská pediatrie</i> , 2000, roč. 55, č. 7, s. 466-473. ISSN 0069-2328.
HORT, V. aj. <i>Dětská a adolescentní psychiatrie</i> . Praha: Portál, 2000. 496 s. ISBN 80-7178-472-9.
HRODEK, O., VAVŘINEC, J., et al. <i>Pediatrie</i> . Praha: Galén, 2002. 767 s. Kapitola 24 – Specifická problematika dospívání; kapitola 16.1.1. – Sideropenická anemie. ISBN 80-7262-178-5.
JÍLEK, V., aj. <i>Lékařské posuzování dětí a dorostu</i> . Praha: Avicenum, 1992. 138 s. Zdravotnické aktuality, svazek 226. ISBN 80-85047-09-8.
KABÍČEK, P., aj. Akutní stavy způsobené návykovými látkami u dětí a dorostu. In FORÝTKOVÁ, L., BOUREK, A. <i>Standardy léčebných postupů a kvalita ve zdravotní péči</i> . Praha: Dashöfer, 2008. 750 s. PED – 3, 1-13. ISSN 1803-120X.
LÉBL, J., KRÁSNÍČANOVÁ, H. <i>Růst dětí a jeho poruchy</i> . Praha: Galén, 1996. 157 s. ISBN 80-85824-30-2.
MACHOVÁ, J., HAMANOVÁ, J. <i>Reprodukční zdraví v dospívání</i> . Jinočany: H&H, 2002. 197 s. ISBN 80-86022-94-3.
NEŠPOR, K. <i>Jak poznat účinky drog a jaká mají rizika</i> . Praha: Státní zdravotní ústav, 1997. 16 s. ISBN 80-7071-079-9.
NEŠPOR, K. <i>Problémy s návykovými látkami v ordinaci praktického lékaře</i> . Praha: Galén, 1998. 111 s. ISBN 80-7262-002-9.
NEŠPOR, K., CSÉMY, L., PERNICOVÁ, H. <i>Problémy s návykovými látkami ve školním prostředí: časná a krátká intervence</i> . Praha: Sportpropag, 1998. 104 s.
PILTZSCH, D. <i>Jugendmedizin</i> . München: Urban & Fischer, 1999. 993 s. ISBN 3437412302.
PROVAZNÍK, K. et al. <i>Manuál prevence v lékařské praxi: prevence nepříznivého působení faktorů pracovního prostředí a pracovních procesů</i> . Praha: Fortuna, 1997. 143 s. ISBN 80-7071-066-7.
PŠENIČKA, O. <i>Sexuální výchova v rodině: Radost být matkou a také otcem</i> . 2. vydání. Pardubice: Hnutí rodina, 1995. 310 s. ISBN 80-901524-3-0.
VOTAVOVÁ, M. Systém péče o mladistvé problémové uživatele drog a závislé jedince v České republice. <i>Česko-slovenská pediatrie</i> , 2003, roč. 58, č. 11, s. 681-689. ISSN 0069-2328.